

Commuter Security Group AB
Hemvärnsgatan 15
171 54 Solna

Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) – Commuter Security Group AB:s registrering av personuppgifter i samband med insatser mot skadegörelse

Datainspektionens beslut

Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

I slutet av 2011 mottog Datainspektionen klagomål på att bevakningsföretaget Commuter Security Group AB (CSG), i strid med personuppgiftslagen, registrerade uppgifter om personer som gripits i samband med insatser mot skadegörelse. Mot bakgrund av uppgifterna beslutade Datainspektionen att granska företagets behandling av personuppgifter om personer som gripits i samband med skadegörelse. Under utredningen har Datainspektionen även uppmärksammat på att det finns en film publicerad på Internet som ska vara filmad i samband med ett ingripande av personal från CSG. Som ett led i denna granskning inspekterade Datainspektionen CSG i början av 2011.

Vid inspektionen och senare skriftväxling har CSG bl.a. uppgett följande om organisationen, verksamheten och personuppgiftsbehandlingen.

Kort om CSG:s verksamhet

CSG startade sin verksamhet 2003 och är ett av Länsstyrelsen auktoriserat bevakningsföretag med inriktning på bevakning och säkerhet inom transportsektorn och i offentliga miljöer. Auktoriseringen avser hela landet men företaget är huvudsakligen verksamt inom Mälardalen. CSG har kontor i Stockholm och ca 300 anställda.

CSG:s uppdrag för Storstockholms Lokaltrafik och registreringen av uppgifter i skadegörelsedatabasen

CSG:s största kund är Storstockholms Lokaltrafik (SL). CSG:s uppdrag för SL är egendomsbevakning. SL anlitar andra bevakningsföretag för att bevaka ordningen och för biljettkontroller. CSG:s uppdrag för SL avviker från andra uppdrag genom att det i stor utsträckning rör sig om gripande av personer som misstänks för skadegörelse, främst klotter. SL har en skadegörelsedatabas i vilken vissa uppgifter om personer som misstänks för skadegörelse registreras. SL har av Datainspektionen beviljats ett undantag från förbudet i 21 § personuppgiftslagen att registrera uppgifter om brott i databasen. CSG registrerar, på uppdrag av SL och som en av flera rapportörer, alla skadegörelser där någon gripits direkt i SL:s skadegörelsedatabas.

De misstänkta som grips av CSG:s väktare gör det på bar gärning eller på flyende fot och överlämnas till polisen. Skadegörelsen dokumenteras av CSG:s väktare med hjälp av tjänstekameror. Vid passets slut skriver väktaren en rapport om gripandet i CSG:s interna rapportsystem. Det är ett system som CSG utvecklat själva och som bara kan nås från CSG:s kontor. I rapporten avseende gripandet (s.k. gripprapport) anges vad det rör sig om för brott, plats, tidpunkt, signalement, polispatrull, inblandade väktare, om foton är tagna på skadegörelsen, eventuella tags/crews (med bokstäver/siffror), motiv samt särskilda bevis. De gripna anges med GM₁, GM₂ osv. Namn eller personnummer anges inte. Det finns inte heller varken bilder, namn eller personnummer avseende misstänkta gärningsmän. Ett s.k. "hitnummer" antecknas och det är samma nummer som anges i SL:s skadegörelsedatabas.

CSG har i rapportsystemet försökt tillgodose Rikspolisstyrelsens krav på hur rapportering ska ske till polismyndigheten enligt föreskrift RPSFS 2009:18 (FAP 579-2). CSG:s väktare lämnar i och för sig en muntlig rapport till polis på plats, men för att rapporten ska få bärighet behöver även en skriftlig rapport upprättas. Innehållet i gripprapporten är framtagen i samarbete med polismyndigheten. Enligt CSG:s uppfattning går det inte av gripprapporten att avläsa vem som misstänks för en skadegörelse. Det går inte heller att i det interna rapportssystemet söka fram vem som misstänks för en skadegörelse. Informationen i rapportsystemet är inte systematiserad annat än efter kronologisk ordning. Det går att söka efter datum och skälet till detta är att det i efterhand ska gå att få information om en skadegörelse som går vidare till domstol. Då en rättegång kan dröja upp till flera år efter händelsen är det enligt CSG av stor vikt att väktarna kan ta del av sina egna rapporter för att kunna lämna korrekta uppgifter i domstol. Att notera är att det inte heller

finns bilder, namn eller personnummer angivna i CSG:s interna rapportssystem.

CSG:s infogrupp, som består av fyra personer som arbetar med bevakningsplanering, registrerar händelsen i SL:s skadegörelsedatabas. Som underlag används grippapporten. Infogruppen får också minneskort från den kamera med vilken skadegörelsen dokumenterats. Fotografierna på skadegörelsen förs över till SL:s skadegörelsedatabas och minneskortet raderas därefter. Infogruppen kan registrera uppgifter och har också behörighet att söka bland de rapporter om skadegörelser som registreras i databasen. Det är bland annat möjligt att söka efter tags eller crews. Infogruppen kan även se rapporter som skickats in från andra rapportörer, vilket kan vara personal anställd av SL eller andra bevakningsföretag. Grippapporterna lämnas vidare till SL i form av månads-sammanställningar på CD-skivor. Det är SL som lämnar material, såsom bilder och rapporter, till polisen.

En väktare har endast behörighet att registrera uppgifter i det interna rapporteringssystemet. Behörighet att läsa och söka i systemet har endast infogruppen och ytterligare en person. CSG loggar åtkomsten till rapporteringssystem och gör även logguppföljningar och kontrollerar materialet.

Någon annan dokumentering eller registrering gällande skadegörelse på SL:s egendom finns inte. Enligt CSG:s IT-policy är det förbjudet för väktarna att använda privata kameror eller mobiltelefoner för att fotografera i samband med ingripanden i tjänsten.

Enligt de standardkrav, som exempelvis anges i SS-EN ISO 9001:2008, har CSG som certifierat bevakningsbolag en skyldighet att spara kundinformation, t.ex. grippapporter, i minst fem år. Det är också ett avtalskrav, bl.a. från SL, att leverantörens verksamhet ska vara ISO-certifierad.

Film av ett gripande publicerad på Youtube

På Youtube har någon publicerat en film som visar ett gripande av klottrare som CSG gjorde 2005. CSG:s efterforskningar har visat att filmen varit känd för delar av CSG:s organisation. Filmen spelades in vid ett ingripande för att säkra bevis. Då samtliga gärningsmän greps behövde filmen inte lämnas till polisen. Filmen har i efterhand redigerats och har, av någon för CSG okänd person, publicerats på Youtube. Det tillhör enligt CSG inte till vanligheterna att ett ingripande dokumenteras och om det gjorts ska filmen hanteras enligt gällande regler och raderas då den inte längre fyller någon funktion.

Skäl för beslutet

Hanteringen och dokumenteringen av skadegörelser på uppdrag av SL

Som framgår av redogörelsen har Datainspektionen beviljat SL ett undantag från förbudet i 21 § personuppgiftslagen att behandla uppgifter om lagöverträdelse (se dnr 1020-2005, 1411-2005, 1642-2005, 884-2006 och 1654-2006). Undantaget omfattar bl.a. registrering av bilder på tags eller crews i en skadegörelsedatabas och då även registrering och hantering av SL anlitate entreprenörer. CSG är en sådan entreprenör som rapporterar in uppgifter i skadegörelsedatabasen. CSG har även möjligheter att söka i databasen. Av vad som framkommit i ärendet sker den registrering i SL:s skadegörelsedatabas som CSG utför på uppdrag av SL enligt det av Datainspektionen beviljade undantaget. Det saknas därför skäl att rikta kritik mot denna hantering.

CSG:s hantering och registrering av uppgifter i bolagets interna rapporteringssystem

Av utredningen i ärendet har framkommit att CSG, utöver rapporteringen till SL:s skadegörelsedatabas, har ett internt rapporteringssystem i vilket s.k. grip-rapporter registreras. Denna behandling är CSG personuppgiftsansvarig för. I systemet registreras bl.a. signalment och uppgifter om tags och crews. I de fall det går att härleda signalementet eller en tag/crew till någon viss person utgör uppgiften en personuppgift, vilket innebär att personuppgiftslagen måste följas. Eftersom dessa personuppgifter kopplas till en viss skadegörelse är det fråga om en behandling av uppgifter om brott.

Enligt 21 § personuppgiftslagen är det förbjudet för andra än myndigheter att behandla uppgifter om brott. Detta förbud gäller dock inte om behandlingen omfattas av den förenklade regleringen dvs. den s.k. missbruksregeln i 5 a § personuppgiftslagen. Avgörande för tillämpligheten av 5 a § är hur materialet är strukturerat. Av utredningen har framkommit att registreringen av uppgifter i CSG:s rapporteringssystem är ordnat i en kronologisk ordning och att det endast går att söka efter datum. Informationen är inte inrättat för att påtagligt underlätta sökning av personuppgifter. Det är därför Datainspektionens bedömning att hanteringen av personuppgifter i CSG:s interna rapporteringssystem ska göras utifrån den förenklade regleringen i 5 a § personuppgiftslagen. Frågan är då om CSG:s behandling av uppgifter kan anses som kränkande enligt 5 a § personuppgiftslagen.

Bedömningen av vad som är en kränkning av den registrerades personliga integritet ska inte göras schablonartad enbart utifrån vilka uppgifter som behandlas utan bedömningen måste även ta sin utgångspunkt t.ex. i vilket sammanhang uppgifterna behandlas, för vilket syfte, vilken spridning de kan få samt vad behandlingen kan leda till.

I CSG:s fall är det inte fråga om att upprätta ett regelrätt register över personer som är misstänkta för skadegörelse. Syftet är istället att kunna tillgodose kraven på rapportering av ett ingripande till polisen i enlighet med polisens föreskrift RPSFS 2009:18. Det är vidare ett begränsat antal uppgifter om en person som registreras och endast ett fåtal personer kan söka i rapporteringssystemet. Sökmöjligheterna är begränsade till datum dvs. det går inte att söka på signalement eller tags/crews. Vid en helhetsbedömning anser Datainspektionen att behandlingen av personuppgifter i det interna rapporteringssystemet inte kan anses kränkande enligt 5 a § personuppgiftslagen.

Publiceringen på Youtube av en film avseende ett gripande av klottrare

Det är ostridigt att den film, som visar hur personal från CSG griper klottrare, ursprungligen kommer från CSG och att filmen spelades in i syfte att säkra bevisning. Det är dock oklart vem som publicerat filmen på Internet. Eftersom det inte är visat att det är någon från CSG som publicerat filmen, och att bevakningsbolaget därmed också ansvarar för densamma, kan Datainspektionen inom ramen för detta tillsynsärende inte göra en bedömning av publiceringens laglighet. Det står dock klart att någon hos CSG måste haft tillgång till filmen och antingen lämnat ut denna eller publicerat den själv.

Datainspektionen ser allvarligt på att material som innehåller personuppgifter och som registreras av CSG lämnas ut alternativt publicerats i strid med det syfte för vilket det samlades in. Det är viktigt att CSG har sådana rutiner att material som registreras i samband med ett ingripande hanteras på ett korrekt sätt och att det finns rutiner som säkerställer och motverkar dylika missbruk. Datainspektionen förutsätter därför att CSG ser över sina rutiner i detta avseende. En kopia på beslutet kommer även att skickas till Länsstyrelsen i Stockholm.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Inspektionen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick ta del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholms för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Jonas Agnvall

Katarina Tullstedt

Kopia till: Länsstyrelsen i Stockholm